

Képernyő és mozivászon

(Prágai filmlevél)

A televízió ma már nem csak versenytársa, de üzlettársa is a mozinak. A kölcsönösség elve alapján a képernyőn viszontláthatjuk a lefutott mozifilmeket, s a legsikeresebb televíziós filmeket átveszi forgalmazásra a mozihálózat is.

A csehszlovák filmforgalmazás is követi ezt a többé-kevésbé már általános gyakorlatot. Így például a filmszínházak műsorára tűzték Julius Zeyer századvégi cseh író és Josef Suk zeneszerző közös művéből forgatott, *Raduz és Mahulena* című látványos, romantikus zenedrámát, melyet a Prá-

gai Televízió harminchárom éves rendezője, Petr Weigl készített.

Petr Weigl már csaknem tíz éve kizárólag zenei témájú tévé-filmeket alkot. Prokofjev: *Rómeó és Júlia* című balettjének tévé-változatáért (a prágai Nemzeti Színház előadását is ő rendezte) a Prix Italia díjjal tüntették ki. Most Gounod — Goethe drámájára szerzett — *Faust*-operáját forgatja.

A prágai óváros egyik ódon palotájában kerestem meg Petr Weigl-et, ahol a román stílusú pincében a Faust börtönjelenetének felvételei készültek.

— Valamilyen hatá-

rozott művészi célkitűzést tükröz, hogy immár harmadik filmjének középpontjában az irodalomban halhatatlanná lett szerelmespár áll?

— Ez véletlen, de talán mégsem az. Mindig érdekelt a szerelem, az érzelmi kapcsolatok drámaisága, a hűség és feledés problémája, s az a különös erő, mely két ember viszonyában a sorsdöntő akadályok leküzdését is lehetővé teszi. Be kell vallanom, a mai túltechnizált, nagyonyis prózai életünkben különös jelentőséget tulajdonítok a romantikának.

— Sem előző filmjeiben, sem most a *Faust*-ban nem kísérletezik az

Jelenet Petr Weigl: *Faust*-operafilmjéből

eredeti irodalmi és zenei mű mondanivalójának aktualizálásával. A mai fiatalság nem különösebben érdeklődik az opera vagy akár a ballett iránt...

— Szerintem ez csak a mai követelményeknek megfelelő interpretáció kérdése. Igyekszem az adott anyagot megszabadítani a ma már anakronisztikusan ható elavult elemektől és művészi alázattal kibontani a zseniális alkotók örökérvényű gondolatait. Ezek pedig lényegüket tekintve többnyire nem szorulnak korszerűsítésre. Mi-

Magda Vašaryová (Margit) és Milan Kňažko (Faust) — Petr Weigl filmjében

előtt a *Faust* megfilm-sítését elvállaltam, megegyeztem a tévé dramaturgiájával, hogy nem a Gounod-mű operaközönségnek szánt televíziós felvételét készítjük el, hanem az opera öntörvényű filmváltozatát, mely nemcsak a képernyőn, de remélhetőleg a mozi-vásznon is széles körű érdeklődésre számíthat. Azt szeretném, ha első-sorban a téma belső drámaisága ragadná meg a nézőt, az a drá-maiság, amely itt természetesen zeneileg és képileg jut kifejezésre. Maximálisan modern,

Magda Vašaryová (Margit szerepében) a *Faust*-film-ben

Milan Kňažko — Faust szerepében

de ugyanakkor maximálisan közérthető formára törekszünk. A főszerepeket kiváló színészekre bíztuk — Faustot Milan Kňažko, fiatal bratiszlavai színész játssza, Mefisztót Přemysl Kočí, Margitot a tehetséges fiatal filmszínésznő: Magda Vašaryová. Az áriákat neves operaénekesek éneklik.

— A zenei élményen túl, mi az a művészi

gondolat, amelyet a *Faust* megfilmesítésével hangsúlyozni kíván?

— Barbier és Carré opera-librettója gondolati súlyában, filozófiai tartalmában természetesen nem mérhető az eredeti hatalmas Goethe-drámához. Itt a lírai hangvételi szerelmi motívum kerül előtérbe. Az egyén választásának jelentősége a jó és a rossz, a becsület és becstelenség lehetőségei között — ez ami a mű gondolati anyagából számomra a legérdekesebb. Ezek az általános érvé-

nyű fogalmak filmünkben — csakúgy, mint az operában — a keresztény szimbólika világában jutnak kifejezésre — gondolkodok itt például az angyal és ördög szüntelen küzdelmére —, de ezeket a naív népmesék motívumaival ábrázoljuk, amelyek az emberi etika törvényeit hirdetik.

Petr Weigl filmje előreláthatóan tavasszal készül el. Külső felvételeit Dél- és Észak-Csehország legfestőibb helyein és Prágában, eredeti középkori épületek „díszleteiben” forgatták.

Nem csak a televízió ígér műsorlehetőséget a csehszlovák filmforgalmazásnak, de a Barrandovi filmstúdió is szorgalmasan gondoskodik későbbi filmműsorról a televízió számára. Persze a filmek mindenekeelőtt a mozikban szeretnének előbb sikert aratni.

A prágai mozik bemutatták Juraj Herz új filmjét, a *Morgiana*-t, melynek irodalmi témáját Alexander Grin orosz romantikus író Jessie és Morgiana című könyve szolgáltatta. A történet két nővér, a

Jelenet Ota Koval: A fekete toll csapatai című ifjúsági filmjéből

Eliška Havránková — Karel Stekly: *Legenda*, a rabló című filmjében

gonosz és rút Viktória és a jólelkű, bájos Klára drámai küzdelméről szól. A csodálatos tengerparti tájképeket, s a szecessziós hangulatú interieuröket a neves operatőr, Jaroslav Kučera fotografálta. A két nővér kettős szerepét Iva Janžurová alakítja.

Karel Stekly 1905-ben játszó, *Legenda*, a rabló című mozgalmas filmjének főszereplője az anarchista érzelmű kasszafúró, Jindřich Legenda, akit meghökkenítő nehézségek révén, de végül mégis elfog a

rendőrség. A korabeli prágai léghőrt remekül megelevenítő film főszerepét Eduard Cupák játssza.

Jiri Krejčík is — akinek *A csalóka szerelem játéka* című filmjét nemrég mutatták be a magyar mozik — új filmet fejezett be. A napjainkban játszódó bűnügyi-lélektani dráma címe: *Klára*. Klárát kislánykorában Prágából hurcolták el a nácik, s most egy nyugati diplomata feleségként tér vissza szülővárosába. Férje titokzatos körül-

mények között eltűnik, Klára kinyomozza a gyilkos személyét, s egyúttal fényt derít arra is, hogyan pusztult el családja a koncentrációs táborban. A film főszereplői: Jarmila Košťová, Ladislav Chudík, Jarmila Orlová és Jiri Adamíra.

Ugyancsak bűnügyi filmet forgatott *A halál válogat* címen Václav Vorlíček rendező is, Ota Koval pedig harmadik ifjúsági filmjét készítette el: *A fekete toll csapatá-t*.

KATERINA POŠOVA